

De redding van Zacheüs

Meditatie ds. Gerard Rinsma zondag 30 oktober 2016
22e zondag na Trinitatis

Toralezing: Genesis 12:1-8
Evangelielezing: Lucas 19:1-10

OVERWEGING

Als je terug komt in het dorp waar je geboren bent, dan weet je het weer. Je hoort vanzelfsprekend ergens bij. Ik stond de vorige week op het kerkhof. Komt er een man met grote gele klompen naar me toe. "Ben jij er een van Rinsma?" "Ja", zei ik. "Dat dacht ik al!", antwoordde hij.

"Hoe zo dacht u dat; kent u mij dan?" Hij antwoordde: "Nee, niet direct, maar ik zag je voor de steen van Oene Rinsma staan en ik dacht: je zult vast wel familie zijn."

In het dorp waar je vandaan komt, vragen mensen niet; "wie ben je?"

Maar: "van wie ben je er eentje?" En als je dan zegt: ik ben er eentje van die en die, dan kijken je ze bedachtzaam aan, herhalen nog eens de woorden en zeggen dan: "oh, hoor je bij die familie?"

Maar het kan ook anders. Dat je nergens bij hoort. Dat niemand iets van je wil weten.

Hebben jullie dat ook wel eens gehad. Dat je ergens niet bij hoort? Omdat je net even anders spreekt? Of omdat je niet naar dezelfde kerk gaat? Of omdat je uit een ander land komt?

Oh, het kan ook anders. Je kunt ook niet meer mee mogen doen. Op het schoolplein. Dan hoor je er opeens niet meer bij. Dan willen ze niet meer met je spelen.

Zo iets gebeurde ook met Zacheüs. Weet je wat z'n naam betekent? De reine. Nou mooi niet. Zacheüs lag er helemaal uit bij de mensen van zijn volk. Hij lag er helemaal uit bij de mensen van zijn stad. Niemand wilde met hem iets te maken hebben. En weet je waarom?

..... Omdat hij een verrader was. Omdat hij voor de Romeinen werkte, de vijand. Zacheüs was fout.

Wat denk je? Als je nergens bij hoort, als niemand je er bij wil hebben, is dat leuk? Dat ze tegen je zeggen: je hoort er niet bij. Stel, dat je vader en moeder tegen je zouden zeggen: je hoort niet langer bij ons, je bent ons kind niet meer? Kun je toch niet voorstellen. En toch: Zacheüs overkwam het. Luister maar.

*Daar staat Zacheüs bij de poort,
de poort van Jericho.
De tollenaar vraagt om zijn tol,
hij geeft geen cent kado.*

*Zacheüs vraagt zelfs veel te veel,
hij denkt alleen aan geld,
de mensen daar in Jericho
zijn niet op hem gesteld.*

*Maar op een warme zomerdag
denkt niemand meer aan tol.
De mensen hollen uit hun huis,
de weg is overvol.
Want Jezus komt naar Jericho
en wie wil hem niet zien?
De grote Rabbi zal ook hier
wel wonderen doen misschien.*

*Zacheüs hoort dat Jezus komt,
vergeten is zijn geld.
Ook hij wil Jezus wel eens zien,
waar veel van wordt verteld!
Hij gaat de stille straten door,
de kippen hollen weg;
zo komt Zacheüs ongemerkt
bij de anderen terecht.*

*De mensen wachten langs de kant
de kinderen staan vooraan,
want iedereen van groot tot klein
wil dicht bij Jezus staan.
Maar voor Zacheüs is geen plaats,
hij is te klein, hij ziet,
al gaat hij op zijn tenen staan,
van hieraf Jezus niet.*

*En daarom klimt hij in een boom,
een eindje verderop.
De takken zijn zo groot, zo sterk,
hij klimt tot in de top.
Zoals een vogel in een boom,*

*zo schuilt Zacheüs weg.
De mensen kijken niet omhoog;
ze vinden hem toch slecht!*

Achteraf begreep Zacheüs niet dat hij het gedurfd had, maar ineens was hij in een vijgenboom geklommen. Kon hij mooi over iedereen heen kijken. De mensen lachten hem uit. "Moet je Zacheüs zien, gaat zeker even kijken of de vijgen al rijp zijn." Maar het kon hem niets schelen wat de mensen van hem zeiden, als hij Jezus maar kon zien.

Jezus trok Jericho binnen, de mensen dromden om hem heen. Jezus was er niet gelukkig mee, met al dat volk: ze wilden alleen maar wonderen zien en ze hoopten dat hij de Romeinen uit het land zou verdrijven. Ze hoorden nauwelijks wat hij zei. Hoe meer mensen zich om hem verdrongen, hoe eenzamer hij zich voelde.

*De stoet komt langzaam dichterbij,
de mensen drommen saam,
ze drommen voor de vijgeboom,
Zacheüs hoort zijn naam!
Want Jezus roept de tollenaar
vanuit zijn hoge boom:
'Zacheüs, breng mij in jouw huis!'
Het lijkt een vreemde droom.*

Toen zag hij Zacheüs zitten, in die boom. Jezus bleef staan. "Hoe heet jij?" vroeg hij. "Ik heet Zacheüs." De mensen moesten grinniken. Zacheüs betekent De Reine. Rare naam, voor zo'n slechterik!

"Dat is een mooie naam," zei Jezus. "Ik zou vandaag graag in jouw huis komen, Zacheüs."

Zacheüs schrok, maar tijd om na te denken had hij niet. Hij klom snel naar beneden. "We moeten linksaf," zei hij. Ze kwamen bij het tolhuis. "Komt u binnen," zei Zacheüs.

*Nu loopt Zacheüs wel vooraan,
de mensen gaan opzij,
ze weten niet wat Jezus wil,*

*de blijdschap is voorbij!
'Wat doet hij bij een tollenaar
die rijk is van ons geld ?
Zijn wij niet goed genoeg voor hem?
Men moppert en men scheldt!*

Weet u wel wat voor een afzetter dat is?" riepen de mensen.
Jezus had zin om flink boos te worden, maar hij slikte zijn woorden in.
Hij draaide zich in de deuropening om en zei: "Ik zie jullie straks wel."
"Wat wilt u gebruiken?" voeg Zacheüs
"Wat brood en wijn graag," zei Jezus.
Ze aten, ze dronken. Zacheüs wist niet goed wat hij zeggen moest. Jezus
keek om zich heen. Wat een ongezellig huis, dacht hij, dure spullen,
maar geen huis waar echt geleefd wordt.

*Maar Jezus is Zacheüs' huis
ziet alle rijkdom staan.
Hij zegt geen woord, Zacheüs kijkt
hem dan vol schaamte aan.*

Jezus nam een slok wijn en zei:
"Zacheüs, vertel eens hoe je het maakt."
Zacheüs begon te huilen.
Het was alsof deze rabbi dwars door hem heen keek.
"Ik denk dat jij erg eenzaam bent," zei Jezus.
"U weet niet half hoe eenzaam," zei Zacheüs,
en veegde zijn tranen weg.
"Daar zou je je wel eens in kunnen vergissen," zei Jezus.
"Maar je wilt dus een nieuw begin maken,
want anders was je blijven zitten waar je zat
en had je geen vin verroerd.
Dan was je nooit in die boom geklommen."
"Het is niet zo goed gegaan met mijn leven," zei Zacheüs.
"Ik schaam me ervoor. Ik ben blij dat mijn vader en moeder dit niet meer
hoeven mee te maken."
"Weet dat je een heel mooi mens bent?" zei Jezus.
Zacheüs wist niet hoe hij kijken moest en daarom keek hij maar naar de

grond. Hij een mooi mens? Hij moest weer huilen.

"Misschien kan ik het een beetje worden," zei hij.

"Maar dan moeten al deze spullen hier, die ik eigenlijk gestolen heb eruit. En de helft van mijn bezit geef ik aan de armen."

"Zie je wel, ik zei het al," zei Jezus, "jij bent een mooi mens."

Ze aten brood, ze dronken wijn, in vrede.

Veel zeiden ze niet meer, alles was gezegd.

En weet je nu wat Jezus zegt? 'Vandaag is dit huis redding ten deel gevallen, want ook hij is een zoon van Abraham.

Wat zou dat nou betekenen? Wat zou Jezus daar nou mee bedoeld hebben? Dat Zacheüs ook een zoon van Abraham is. Wat betekent het om kind te zijn? Bij wie hoor je dan? Bij een vader en moeder.

En dat is precies wat Jezus bedoelt: Zacheüs: je hoort er weer helemaal bij, je mag weer gewoon met iedereen meedoen.

Vind je dat geen wonder?

*Zacheüs loopt door Jericho,
hij geeft aan ieder wat.
Hij geeft zijn geld terug, dit is
een wonder in de stad.
'Wat een geluk', zegt Jezus zacht,
'voor jou en voor dit huis.
Zacheüs, zoon van Abraham,
vandaag ben je weer thuis'.*

Amen.